

Vzw Provinciaal Integratiecentrum West-Vlaanderen

BASISSCHOLEN
in
Kortrijk, Ieper, Roeselare, Oostende,
Menen en Brugge
over
OUDERBETROKKENHEID

Inhoudsopgave

Inleiding.....	- 3 -
Kortrijk.....	- 5 -
Ieper.....	- 13 -
Roeselare.....	- 17 -
Oostende.....	- 22 -
Menen.....	- 27 -
Brugge.....	- 32 -
Algemene indrukken en conclusies.....	- 38 -

Colofon:
Auteur: Francky Maiheu
Medewerker onderwijs
Juni 2007

Inleiding bevraging ouderbetrokkenheid in basisscholen

Als vzw Provinciaal IntegratieCentrum West-Vlaanderen maken we mee werk van een samenleving die positief omgaat met diversiteit. Een samenleving waar alle mensen, ongeacht hun afkomst, volwaardig kunnen samenleven.

Gelijke onderwijskansen zijn daarbij een prioriteit, omdat onderwijs één van de belangrijkste hefboomen is om etnisch-culturele minderheden volwaardig te laten participeren aan de samenleving.

De laatste jaren stimuleert de overheid de scholen om te werken aan een schoolcultuur waarin niet alleen de leerkrachten en de leerlingen zich sterk betrokken voelen, maar waarin ook de ouders een rol spelen.

Onderzoek heeft uitgewezen dat de slaag- en groeikansen van leerlingen stijgen wanneer school en thuis elkaar vinden, elkaar aanvullen en ondersteunen.

Ouderbetrokkenheid wordt gedefinieerd als: "de concrete werkvormen om in contact te komen met de Etnisch culturele minderheden ouders als eerste stap in de opbouw van betrokkenheid: NL. als allochtoon toegang hebben tot alle noodzakelijke informatie i.v.m. het schoollopen van hun kind".¹

Om een zicht te krijgen op de inspanningen en werkvormen die scholen hanteren om Etnisch culturele minderheden ouders bij de school of klas te betrekken hebben wij als Provinciaal Integratiecentrum een bevraging gedaan bij alle basisscholen in Kortrijk, Roeselare, Brugge, Oostende, Menen en Ieper.

De vragenlijst werd per post naar de scholen gestuurd. De scholen konden de lijst zowel per e-mail als per post terugsturen. De vragenlijst moest ingevuld worden door het zorgteam of door de directie van de school. Van de 199 bevroagde scholen hebben er 89 scholen de vragenlijst ingevuld.

De vragenlijst bestaat uit twee grote delen. Het eerste en uitvoerigste deel behelst vragen rond 'ontmoeten van allochtone ouders'. Hiermee willen we peilen naar de hoeveelheid en de omvang van de eerder informele contacten die de school heeft met allochtone ouders. Het tweede deel bevroagt de deelname van de ouders aan formele overlegstructuren (schoolraad en ouderraad) in de school.

Meestal zijn het vragen met vaste antwoordalternatieven. Er zijn zowel ja/nee vragen als vragen met een reeks antwoorden waar één of meerdere antwoorden kunnen worden aangestipt. In het laatste geval is telkens de antwoordmogelijkheid 'andere' opgenomen. Daarnaast worden er ook enkele open vragen gesteld, waar de respondenten vrij kunnen op antwoorden.

De vragenlijsten zijn afgenomen tijdens de periode januari - februari 2007.

---

¹ Uit 'communicatie als opstap naar...participatie!' Samenlevingsopbouw Vlaanderen oktober 2006

De ingevulde vragenlijsten zijn als volgt verwerkt: we hebben een algemeen beeld trachten te schetsen van hoe de scholen werken aan ouderbetrokkenheid. Dit met de bedoeling om scholen beter te kunnen helpen bij het werken aan een verhoogde ouderbetrokkenheid. Hierbij moet wel aangegeven worden dat het niet enkel de taak is van het Provinciaal Integratiecentrum om werk te maken van een verhoogde ouderbetrokkenheid. Het is de bedoeling om dit *samen* met de scholen te doen.

Tot slot worden er enkele algemene indrukken en conclusies weergegeven.

Alle meewerkende scholen krijgen na afloop hierover een verslag. Op die manier weten zij dat de vragenlijsten wel degelijk verwerkt werden. Daarnaast is het ook een manier om scholen een zicht te geven op hoe men ouderbetrokkenheid al dan niet tracht te stimuleren in andere scholen. In de mate van het mogelijke worden er ook suggesties meegegeven aan de scholen over hoe zij de ouders beter kunnen bereiken of beter bij het schoolgebeuren kunnen betrekken.

KORTRIJK

Algemene resultaten

Deze resultaten slaan op de gegevens van 21 vragenlijsten van basisscholen uit Kortrijk.

Niet-georganiseerde contacten met ouders

In negen scholen zijn er veel niet-georganiseerde contacten met de Etnisch culturele minderheden ouders, in tien scholen zijn er weinig en in twee scholen zijn er geen. In de meeste scholen is het zo dat de leerkrachten of de directie de ouders daarvoor aanspreken. Meestal is het ook zo dat de ouders zelf de leerkrachten of directie aanspreken of dat ouders tot in de klas komen. In de meerderheid van de gevallen komen ouders ook zelf tot bij de directie. Slechts in vier scholen is het zo dat de ouders telefonisch contact opnemen met de leerkracht of de directie.

Praktische informatie is in de meeste scholen een mogelijk onderwerp voor niet-georganiseerde contacten met Etnisch culturele minderheden ouders. Bij meer dan de helft van de scholen bespreekt men tijdens die momenten ook problemen.

Het gaat om erg uiteenlopende problemen zoals ontwikkelings- en leerproblemen, ruzies, thuisproblematiek, financiële problemen, problemen in verband met huiswerk of gezondheid, ... Daarnaast vermelden de scholen dat tijdens deze contacten ook algemene informatie gegeven wordt aan de ouders en brieven worden verduidelijkt of vertaald.

Volgens de helft van de scholen zijn er minder van deze informele contacten doordat de ouders geen Nederlands praten. Het feit dat leerkrachten het niet als hun taak zien om ouders op deze manier aan te spreken of georganiseerde contacten efficiënter vinden is geen reden om deze contacten niet te houden. Dat ouders geen behoefte zouden hebben aan dergelijke contacten werd door drie scholen aangegeven.

De meeste scholen stimuleren niet-georganiseerde contacten. Ze doen dit hoofdzakelijk door middel van het schoolpoortonthaal door directie en leerkrachten. Acht van de scholen gebruikt daarvoor ook een informatiebord. Er werden geen redenen aangegeven waarom de school dit soort contacten niet zou stimuleren.

Oudercontacten

Er worden gemiddeld drie oudercontacten per jaar georganiseerd. Deze vinden plaats in het begin van het schooljaar, voor Kerstmis, en aan het einde van het schooljaar. In mindere mate zijn er oudercontacten voor de herfstvakantie en voor de paasvakantie. In de periode januari - februari worden deze maar door vier scholen georganiseerd.

De ouders worden bijna altijd uitgenodigd naar de oudercontacten via een brief. In de helft van de scholen gebeurt dit dan nog eens via de agenda van de kinderen. Aan de schoolpoort worden dergelijke mededelingen maar door twee scholen gedaan.

Tijdens een oudercontact zijn schoolresultaten het belangrijkste onderwerp. Ook de studiekeuze kan bijna in alle scholen aan bod komen. Daarnaast heeft men het ook vaak over praktische informatie en afspraken of over het welbevinden van de leerling op

school. Het schoolreglement wordt slechts in vijf scholen besproken tijdens oudercontacten.

Bijna de helft van de scholen geeft aan dat ouders van allochtone leerlingen veel naar oudercontacten komen. Iets minder dan de helft zegt dat dit maar weinig het geval is. Eén school gaf aan dat Etnisch culturele minderheden ouders niet meer of niet minder aanwezig zijn dan andere ouders.

Ongeveer de helft van de scholen geven aan dat het onvoldoende Nederlands spreken een reden is voor Etnisch culturele minderheden ouders om niet naar oudercontacten te komen. Zeven scholen zeggen dat dit is omdat ze vanuit hun cultuur een andere kijk hebben op onderwijs. Het is zeker niet zo dat ze niet geïnteresseerd zijn.

Ongeveer de helft van de scholen meent dat deze ouders naar oudercontacten komen om leerproblemen te bespreken of omdat er een open houding is vanuit de school. In mindere mate komt men er op af om gedragsproblemen te bespreken of omdat een oudere broer of zus meekomt als tolk of omdat men voldoende Nederlands praat.

Bijna de helft van de scholen schakelt tolken in tijdens de oudercontacten. Meestal fungeert hiervoor een familielid als tolk. Iets minder maakt men gebruik van andere ouders die tolken of van externe tolken.

Slecht één school organiseert afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders. De redenen waarom er geen afzonderlijke oudercontacten georganiseerd worden zijn uiteenlopend. Vijf scholen geven aan dat er een te grote verscheidenheid bestaat binnen de doelgroep. Een andere reden is dat men alle ouders op dezelfde manier wil behandelen en zo de integratie tracht te optimaliseren. Het feit dat het om een grotere tijdsinvestering zou gaan en dat er relatief weinig Etnisch culturele minderheden ouders zouden zijn is voor vijf scholen een reden.

Huisbezoeken

De meerderheid van de scholen legt huisbezoeken af. De scholen die dit niet doen, vinden dat dit niet tot hun takenpakket behoort en dat de meeste ouders liever zelf naar school komen.

De klastitularis en de directie leggen meestal de huisbezoeken af. Ook de zorgleerkracht of de CLB-medewerker gaan vaak op huisbezoek. Slechts bij vijf scholen die huisbezoeken aflegt, neemt de GOK- leerkracht deze taak soms op zich. De ouders van de ouderraad doen geen huisbezoeken.

Huisbezoeken hebben als belangrijkste doel een beter zicht te krijgen op de thuissituatie van de kinderen. Men wil ook graag de ouders beter leren kennen en hen informeren. Huisbezoeken gebeuren ook vaak om leerproblemen van de kinderen te bespreken. De meeste scholen schakelen geen tolken in wanneer zij huisbezoeken doen. De meerderheid vindt dat Etnisch culturele minderheden ouders door huisbezoeken beter bereikt worden.

Deelname van de Etnisch culturele minderheden ouders aan aspecten van het schoolgebeuren

Etnisch culturele minderheden ouders staan praktisch niet in voor logistieke ondersteuning (zwemmen, vervoer, crea, lezen,...). Bijna de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders neemt niet deel aan dit gebeuren. Bij de helft van de ouders die wel deelnemen, gaat het om een actieve deelname.

Meer dan de helft van de ouders komt niet naar openklasdagen. Wanneer men hier wel naar toe komt, neemt men op een actieve wijze deel aan het gebeuren.

Meer dan de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders komt naar infomomenten die per klas georganiseerd worden. Iets minder dan de helft van die groep neemt passief deel aan deze momenten.

De grote meerderheid van de Etnisch culturele minderheden ouders is niet aanwezig op infomomenten over de school. Bij diegenen die wel aanwezig zijn, gaat het meestal om een passieve deelname aan deze infomomenten.

Er wordt bijna nergens een registratiemiddel gebruikt om het percentage Etnisch culturele minderheden ouders dat deelneemt aan verschillende aspecten van het schoolgebeuren te registreren. Wanneer dit wel gebeurt, is dit op klasniveau en heeft dit als doel feitelijke gegevens te verzamelen.

Het feit dat de meeste scholen geen registratiemiddel gebruiken heeft tot gevolg dat het hier dus om schattingen gaat. Het zijn geen precieze cijfers en de realiteit kan dus verschillen van het beeld dat men hier krijgt.

Deelname aan formele overlegstructuren binnen de school

Ouderraad

17 scholen hebben een ouderraad. Er zijn meerdere mogelijkheden van wie de opmaak van de agenda bepaalt. In hoofdzaak wordt dit door de voorzitter, secretaris en de leden gedaan, in mindere mate door de directie. In bijna alle scholen wordt er beslist in consensus.

In iets meer dan de helft van de scholen zitten er geen Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad. Volgens de scholen komt dit doordat ze niet geïnteresseerd zijn om hieraan deel te nemen.

In scholen waar er wel Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad zitten komt dit zowel doordat deze ouders daarvoor zelf het initiatief nemen, als op vraag van de school.

Alle scholen die een ouderraad hebben, doen ook inspanningen om Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren. De meeste scholen doen dit door deze ouders persoonlijk aan te spreken of uit te nodigen.

Schoolraad

De voorzitter en de secretaris van de schoolraad bepalen de opmaak van de agenda. Meestal kunnen ook de directie en de leden van deze raad agendapunten aanbrengen. De meeste scholen beslissen in consensus binnen de schoolraad.

Met uitzondering van twee scholen, zitten er geen Etnisch culturele minderheden ouders in de schoolraad. Waar dit wel het geval is, is dit op vraag van de school. Waar dit niet het geval is, komt dit hoofdzakelijk doordat deze ouders niet geïnteresseerd zijn. Twee scholen gaven ook aan dat Etnisch culturele minderheden ouders daarvoor onvoldoende Nederlands kennen. Dit komt zeker niet doordat men geen tijd heeft of dat men vanuit de eigen cultuur een andere kijk heeft op onderwijs.

De meerderheid van de scholen doet geen inspanningen om Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren aan de schoolraad. Deze scholen geven aan dat alle ouders de kans krijgen zich kandidaat te stellen of dat het niet nodig is deze ouders toe te leiden tot de schoolraad. Zij participeren al aan het schoolgebeuren via de ouderraad. Bij de scholen die wel inspanningen doen om Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren aan de schoolraad, worden deze ouders daarvoor persoonlijk aangesproken of uitgenodigd en geeft men ook uitleg over de schoolraad.

Betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders verhogen

Iedere school heeft trachten te omschrijven wat zij verstaan onder 'ouderbetrokkenheid'. De scholen zijn het er over eens dat ouderbetrokkenheid verwijst naar het betrokken zijn van de ouders bij de werking van de school.

De meeste scholen leggen de verantwoordelijkheid daarvoor bij de scholen zelf. Ouders moeten actief uitgenodigd worden om mee te werken. Het is belangrijk dat er een goed contact bestaat tussen de ouders en de school (leerkrachten en directie). Dit contact moet op een laagdrempelige manier ontstaan, namelijk in het dagdagelijks contact van leerkrachten en directie met de ouders.

Ouderbetrokkenheid betekent ook dat ouders inspraak hebben in het schoolgebeuren en -beleid. Dit wil zeggen dat men onder andere de mening van de ouders moet vragen.

Sommige scholen leggen de verantwoordelijkheid voor de ouderbetrokkenheid bij de ouders zelf. Ouders moeten interesse of belangstelling tonen en actief betrokken of aanwezig zijn bij schoolse activiteiten. De scholen zien heel wat voordelen in een verhoogde betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders. De helft van de scholen geeft aan dat dit voordelen meebrengt voor het kind. Het kan de kinderen motiveren en hen betere integratie- en ontwikkelingskansen bieden. De school- en thuiscultuur worden beter op elkaar afgestemd.

Volgens sommige scholen wordt de multiculturaliteit bevorderd wanneer Etnisch culturele minderheden ouders bij het schoolgebeuren betrokken worden. Vooroordelen kunnen weggewerkt worden.

Er zijn niet veel nadelen opgesomd. De helft van de scholen geeft wel aan dat een mogelijk nadeel zou kunnen zijn dat ouders zich te veel gaan moeien met het

schoolgebeuren. Andere nadelen zijn dat het soms moeilijk is om afspraken te maken of dat dit meer werk met zich meebrengt.

Alle scholen vinden het belangrijk om extra inspanningen te leveren om een verhoogde ouderbetrokkenheid te verkrijgen. Hiervoor moeten de scholen vooral een open houding innemen naar de ouders toe. Leerkrachten en directie moeten steeds aanspreekbaar zijn. Een laagdrempelige houding aannemen is dus erg belangrijk. Verder geeft men ook aan dat ouders niet enkel betrokken moeten zijn bij officiële gebeurtenissen, maar ook bij tal van andere activiteiten. Er moet ook voldoende ondersteuning zijn voor de ouders opdat zij zouden kunnen deelnemen aan het schoolgebeuren (tolken, vertaalde brieven,...). Tot slot merkt men op dat men bestaande acties en actiepunten verder moet uitbouwen en uitdiepen.

Volgens de meeste scholen spelen externen ook een belangrijke rol bij het werken aan de ouderbetrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders. Belangrijk daarbij is dat externen een aanbod hebben voor scholen om hen daarbij te ondersteunen. Een andere opmerking is dat externen goed de school en diens visie moeten kennen en er een goede, aangepaste communicatie moet bestaan. Externen moeten een deel van het geheel vormen willen zij de ouderbetrokkenheid helpen bevorderen. Externen spelen de rol van vertrouwenspersoon en moeten ondersteuning bieden wanneer een probleem zich voordoet. Tot slot merkt een school op dat externen vraaggericht te werk moeten gaan.

Bijna alle scholen zien daarin een ondersteunende rol weggelegd voor het Provinciaal Integratiecentrum. Het integratiecentrum moet samen met de scholen zoeken naar mogelijkheden om de integratie te bevorderen. Het kan ook ondersteuning bieden bij thuisbezoeken aan Etnisch culturele minderheden ouders. Het Provinciaal Integratiecentrum moet middelen en initiatieven ter beschikking stellen en helpen bij het overbruggen van taalbarrières, o.a. via zijn Tolkendienst of het kenbaar maken van de visie, het onderwijssysteem, de opvoeding en de vorming van de scholen.

Invloed van het percentage allochtone kinderen

Van de éérentwintig scholen zijn er twee scholen met een hoog percentage allochtone kinderen. Dit wil zeggen dat ongeveer 40% van de kinderen van allochtone afkomst is. Vervolgens zijn er zeven scholen waar tussen de 20 en 30% allochtone kinderen naar school gaan. Er is één school die rond de 20% allochtone kinderen heeft, 4 scholen rond de 10 %, 2 scholen tussen de 5 en 10% en 4 scholen rond de 2 %. Tot slot zijn er twee scholen zonder allochtone kinderen.

Alle scholen zeggen dat er veel niet-georganiseerde contacten zijn met de Etnisch culturele minderheden ouders.

Scholen met een hoog of middelhoog percentage allochtone kinderen nodigen de ouders uit naar oudercontacten per brief of via de agenda van de kinderen. Sommige doen dit ook mondeling of via de schoolpoort.

Op scholen met een hoog aantal Etnisch culturele minderheden kinderen, komen ouders niet meer of niet minder naar oudercontacten dan in de andere scholen. Scholen met

veel allochtone kinderen leggen niet vaker huisbezoeken af dan andere. Twee scholen vinden dat huisbezoeken afleggen niet tot hun takenpakket behoort.

Hoe minder allochtone kinderen een school telt, hoe meer de ouders van deze kinderen deelnemen aan de verschillende aspecten van het schoolgebeuren.

Scholen met meer Etnisch culturele minderheden hebben niet meer Etnisch culturele minderheden ouders die participeren in de ouderraad dan de andere scholen. Men doet ook niet meer inspanningen om hen te laten participeren dan de andere scholen.

Twee scholen hebben Etnisch culturele minderheden in de schoolraad zitten. Dit gebeurt op vraag van de school en op eigen initiatief. Het zijn de scholen met de laagste percentages Etnisch culturele minderheden die aangeven geen inspanningen te leveren om ouders te laten participeren.

Het percentage allochtone kinderen op een school heeft geen invloed op hoe men ouderbetrokkenheid omschrijft. Verschillende begrippen komen bij de verschillende groepen terug. Ook de verwachtingen naar het Provinciaal Integratiecentrum toe verschillen niet.

Besluit:

Wat betreft de niet-georganiseerde contacten zijn er geen problemen aan te geven. Er zijn veel dergelijke contacten en het initiatief ervoor gaat zowel uit van de ouders als van de school. Opvallend is misschien dat Etnisch culturele minderheden ouders geen telefonisch contact opnemen met de leerkrachten.

Het feit dat de ouders geen Nederlands spreken of het feit dat de kinderen alleen naar huis gaan kan een belemmering vormen om dergelijke contacten te doen ontstaan. Het is dus wel noodzakelijk dat ouders naar de school toe komen om deze informele contacten te kunnen hebben. Niet-georganiseerde contacten worden ook gestimuleerd door de scholen.

In de meeste scholen lijken Etnisch culturele minderheden ouders hun weg naar de oudercontacten wel te vinden. Scholen doen dan ook extra inspanningen door tolken in te schakelen. Vaak zijn het ook de ouders zelf die deze inspanning leveren door een familielid mee te brengen om te tolken. Toch geeft de helft van de scholen aan dat ouders wegblijven van het oudercontact omdat ze geen Nederlands spreken.

Opmerkelijk is wel dat op één school na, de scholen geen afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders organiseren. Dit lijkt om verschillende redenen niet haalbaar te zijn.

De meeste scholen nodigen de ouders niet mondeling uit aan de schoolpoort. Alles gebeurt via een brief of de agenda van de kinderen. Men heeft het meestal over de schoolresultaten en de studiekeuze.

Huisbezoeken blijken een middel te zijn waardoor men Etnisch culturele minderheden ouders beter kan bereiken. De meeste scholen (meestal zorgleerkracht of klastitularis) leggen dan ook huisbezoeken af. Het is een goede manier om de ouders en de thuissituatie beter te leren kennen en hen te informeren.

De deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan het schoolgebeuren is erg verschillend voor de verschillende scholen. Toch is er overwegend een lage deelname aan de opgegeven aspecten. Vooral de logistieke ondersteuning scoort erg laag. Ook open klasdagen scoort laag. Infomomenten over de school scoren ook laag terwijl infomomenten per klas dan wel weer een relatief hoog percentage Etnisch culturele minderheden ouders aantrekt. Op het schoolfeest zijn ongeveer de helft van de ouders aanwezig. Opvallend is dat scholen deze gegevens niet bijhouden.

In de schoolraad zitten bijna geen Etnisch culturele minderheden. Etnisch culturele minderheden zijn daarin blijkbaar niet geïnteresseerd.

De inspanningen die de scholen leveren om de ouderbetrokkenheid aan deze formele organen te verhogen beperkt zich tot het uitnodigen van de ouders en hen erover aan te spreken. Sommige scholen leveren daartoe geen inspanningen.

De scholen zijn het eens over wat ouderbetrokkenheid is (zie hierboven). De verantwoordelijkheid daartoe wordt wel bij verschillende personen of instanties gelegd. Meestal legt men deze verantwoordelijkheid bij de scholen zelf. Een minderheid vindt het echter de verantwoordelijkheid van de ouders.

Een verhoogde betrokkenheid is positief voor zowel het kind als de ouders. Grote nadelen zijn er niet. Een school moet inspanningen leveren door vooral een open houding aan te nemen naar de ouders. Leerkrachten en directie moeten op alle momenten aanspreekbaar zijn.

Externe partners hebben een ondersteunende rol bij het verhogen van de ouderbetrokkenheid door scholen. Het Provinciaal Integratiecentrum vormt daarbij één van die partners.

I E P E R

Algemene resultaten

Deze resultaten slaan op de gegevens van vijf vragenlijsten van basisscholen uit Ieper.

Niet-georganiseerde contacten met Etnisch culturele minderheden ouders

Drie scholen geven aan dat er veel niet-georganiseerde contacten zijn met Etnisch culturele minderheden ouders. Dit gebeurt vooral door leerkrachten of directie die ouders aanspreken of ouders die leerkrachten of directie aanspreken .

De inhoud van deze contacten gaat vooral over praktische informatie en problemen. Niet-georganiseerde contacten worden door de scholen gestimuleerd via het schoolpoortonthaal door directie en leerkracht.

Oudercontacten

De meeste scholen houden vier oudercontacten per jaar. Drie van deze oudercontacten vinden in al de scholen plaats bij het begin van het schooljaar, voor Kerstmis en aan het einde van het schooljaar. De ouders worden altijd uitgenodigd per brief. In de helft van de scholen gebeurt dit dan nog eens via de agenda van de kinderen. Tijdens het oudercontact heeft men het vooral over de schoolresultaten. Ook de studiekeuze kan bij op één na alle scholen aan bod komen.

De meeste scholen geven aan dat Etnisch culturele minderheden ouders veel naar oudercontacten komen. De meeste scholen schakelen tolken in tijdens oudercontacten. Dit zijn vooral externe tolken van de Sociale Tolkendienst van het Provinciaal Integratiecentrum.

De helft van de scholen organiseert afzonderlijk oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden. Dit brengt een efficiëntere informatieoverdracht met zich mee.

Huisbezoeken

Slechts twee scholen leggen huisbezoeken af. In beide scholen gebeurt dit door de klastitularis.

Huisbezoeken gebeuren om de ouders te informeren, de thuissituatie beter te leren kennen en leerproblemen te bespreken. Men schakelt geen tolken in tijdens de bezoeken. Eén school geeft aan dat Etnisch culturele minderheden ouders op die manier beter bereikt worden, de andere school heeft de reden om huisbezoeken af te leggen niet gegeven.

De scholen die geen huisbezoeken doen, vinden dat dit niet tot hun takenpakket behoort en dat er al veel contact op school is.

Deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan aspecten van het schoolgebeuren

De grote meerderheid van de Etnisch culturele minderheden ouders is aanwezig op infomomenten over de school per klas en op open klastagen... . Geen van deze ouders biedt logistieke ondersteuning. Op het schoolfeest neemt meer dan de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders op een actieve manier deel aan het gebeuren.

De scholen gebruiken geen registratiesysteem om deze gegevens bij te houden.

Deelname aan formele overlegstructuren binnen de school

Ouderraad

Op één na alle scholen hebben een ouderraad. Het zijn vooral de voorzitter, de secretaris en de leden die de agenda opmaken. De meeste scholen beslissen in consensus binnen de schoolraad.

Op één school zitten er Etnisch culturele minderheden in de ouderraad. Zij doen dit op eigen initiatief. Volgens de andere scholen hebben de Etnisch culturele minderheden ouders vanuit hun cultuur een andere kijk op onderwijs of ze zijn niet geïnteresseerd, ze kennen het Nederlands niet. Twee scholen doen extra inspanningen om Etnisch culturele minderheden te laten participeren aan de ouderraad. Ze doen dit door de Etnisch culturele minderheden ouders persoonlijk aan te spreken.

Schoolraad

Twee scholen hebben een schoolraad. De voorzitter en de secretaris maken de agenda van de schoolraad op. Men beslist telkens in consensus. In geen van de scholen zitten er Etnisch culturele minderheden in de schoolraad. Men geeft hier voor aan dat de Etnisch culturele minderheden ouders een andere kijk hebben op onderwijs. Eén school geeft wel aan hier extra inspanningen voor te doen door de ouders persoonlijk op te roepen om naar de schoolraad te komen.

Betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders verhogen

Ouderbetrokkenheid draait hoofdzakelijk op "interactie" of contact tussen de ouders en de school, leerkrachten. Sommige scholen leggen daarnaast de nadruk op de verantwoordelijkheid van de ouders. Ouders moeten deelnemen aan schoolactiviteiten of moeten interesse tonen voor hun eigen kinderen in de school.

Een school ziet een snellere integratie van de ouders als voordeel van een hogere ouderbetrokkenheid terwijl andere scholen een goede samenwerking als een pluspunt zien.

De meeste scholen vinden het noodzakelijk om extra inspanningen te leveren om de ouderbetrokkenheid te verhogen. Men geeft aan dat dit door de inzet van alle leerkrachten, directie en de andere ouders dient te gebeuren.

Slechts twee scholen zien hierbij een rol weggelegd voor het Provinciaal Integratiecentrum. De ene vraagt hen op de hoogte te houden van de nieuwe evoluties. De andere zegt nood te hebben aan kennismaking met geslaagde projecten in andere scholen.

Besluit:

Wat de niet-georganiseerde contacten betreft, zijn er geen problemen aan te geven. Er zijn veel dergelijke contacten en het initiatief ervoor gaat zowel uit van de ouders als van de school.

In de meeste scholen vinden Etnisch culturele minderheden ouders hun weg naar de oudercontacten. Scholen doen hiervoor extra inspanningen door tolken in te schakelen en afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden –ouders te organiseren.

Scholen nodigen de ouders niet uit aan de schoolpoort. Dit gebeurt meestal per brief. Naast de schoolresultaten en de studiekeuze wordt er ook gesproken over het welbevinden van de leerling.

De meeste scholen leggen geen huisbezoeken af. Als reden geven de scholen aan dat er al genoeg contacten in de school zijn.

De deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan het schoolgebeuren is overwegend hoog voor wat betreft infomomenten, open klasdagen en schoolfeest. De logistieke ondersteuning daar in tegen scoort erg laag.

Slechts op één school zitten er Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad en dan nog op hun eigen initiatief. Opvallend is dat er maar twee scholen een schoolraad hebben. Het is dan ook niet verwonderlijk dat scholen weinig inspanningen leveren om de ouderbetrokkenheid aan deze formele organen te verhogen.

De meeste scholen vinden het noodzakelijk om extra inspanningen te leveren om de ouderbetrokkenheid te verhogen. Zij leggen hier ook een verantwoordelijkheid bij de ouders. Slechts twee scholen zien hierbij een rol weggelegd voor het Provinciaal Integratiecentrum. Dit komt waarschijnlijk door het feit dat de werking van het Provinciaal Integratiecentrum in Ieper nog niet goed gekend is.

ROESELARE

Algemene resultaten

Deze resultaten slaan op de gegevens van 13 vragenlijsten van basisscholen uit Roeselare.

Niet-georganiseerde contacten met ouders

De meeste scholen geven aan dat er heel wat niet-georganiseerde contacten zijn met Etnisch culturele minderheden ouders. Deze ontstaan doordat leerkrachten en directie de ouders aanspreken, doordat ouders de leerkrachten of directie aanspreken of doordat de ouders tot in de klas of tot bij de directie komt.

Tijdens deze contacten heeft men het vooral over praktische informatie of problemen in de klas.

De meeste scholen stimuleren deze niet-georganiseerde contacten met Etnisch culturele minderheden ouders via het schoolpoortonthaal door directie of leerkrachten.

Oudercontacten

Er worden gemiddeld drie oudercontacten per jaar georganiseerd. In de meeste scholen is er een oudercontact bij het begin van het schooljaar, voor de kerstvakantie en aan het einde van het schooljaar. De ouders worden telkens per brief op de hoogte gebracht. In de helft van de scholen gebeurt dit dan nog eens via de agenda van de kinderen. Twee scholen delen dit ook mondeling aan de schoolpoort mee aan de ouders.

In alle scholen heeft men het tijdens het oudercontact over de schoolresultaten. Ook de studiekeuze komt in de meeste scholen aan bod. Daarnaast heeft men het ook vaak over praktische informatie, het gedrag en welbevinden van de leerling op school.

De helft van de scholen merken op dat Etnisch culturele minderheden ouders veel naar oudercontacten komen. De scholen die zeggen dat ouders niet naar de oudercontacten komen, geven als reden aan dat de ouders geen of onvoldoende Nederlands spreken en omdat zij vanuit hun cultuur een andere kijk op onderwijs hebben.

Ongeveer de helft van de scholen schakelen tolken in tijdens de oudercontacten. Dit zijn zowel familieleden of andere ouders als externe tolken.

Eén school organiseert afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders omdat dit zorgt voor een efficiëntere informatieoverdracht en gerichte informatie naar de doelgroep. De andere scholen organiseren deze niet omdat er relatief weinig Etnisch culturele minderheden ouders zijn en er een te grote verscheidenheid is binnen de doelgroep.

Huisbezoeken

De helft van de scholen houdt huisbezoeken. Het zijn de klastitularis of de zorgleerkracht die deze huisbezoeken doen. Op deze manier leert men de ouders en de thuissituatie van de kinderen kennen. Men kan dan de ouders bijkomend informeren en de leerproblemen bespreken. Men schakelt hier geen tolken voor in. Men zegt wel dat men door huisbezoeken op die manier Etnisch culturele minderheden ouders beter bereikt.

De scholen die geen huisbezoeken doen geven aan dat dit niet nodig is omdat er veel informele contacten zijn en men denkt niet altijd welkom te zijn bij de kinderen thuis.

Deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan aspecten van het schoolgebeuren

Op twee scholen houdt men de gegevens bij over de deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan het schoolgebeuren. De ene op klasniveau, de andere op schoolniveau. Men doet dit ter evaluatie met het oog op de bijsturing van de werking.

De scholen geven aan dat Etnisch culturele minderheden ouders niet vaak naar infomomenten komen, maar wel naar open klasdagen. Ongeveer de helft van de ouders komt naar het schoolfeest. Logistieke ondersteuning bieden Etnisch culturele minderheden ouders bijna niet.

Deelname aan formele overlegstructuren binnen de school

Ouderraad

De agenda van de ouderraad wordt in de scholen opgemaakt door de voorzitter en de secretaris en men beslist er in consensus. Ook de leden en de directie kunnen punten aanbrengen.

Er zitten geen Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad. Volgens de scholen nemen Etnisch culturele minderheden ouders geen deel aan de ouderraad omdat ze geen interesse hebben, onvoldoende Nederlands kunnen en vanuit hun cultuur een andere kijk hebben op onderwijs. Drie scholen doen extra inspanningen om deze ouders te laten deelnemen.

Schoolraad

De agenda van de schoolraad wordt in de scholen opgemaakt door de voorzitter en de secretaris en men beslist er in consensus. Ook de leden en de directie kunnen punten aanbrengen.

Er zitten geen Etnisch culturele minderheden ouders in de schoolraden. De reden daarvoor is omdat ze geen Nederlands kunnen of omdat ze niet geïnteresseerd zijn.

Er worden geen inspanningen gedaan om Etnisch culturele minderheden te laten participeren aan de schoolraad omdat men deze ouders niet onder druk wil zetten.

Betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders verhogen

Ouderbetrokkenheid wordt omschreven als het actief betrekken van de ouders bij het school- en klasgebeuren. Zorgen voor voldoende info en goede communicatie met wederzijds respect voor cultuurverschillen. De ouders moeten interesse tonen voor gans het schoolgebeuren, dus ruimer dan interesse voor hun eigen kind. Ouderbetrokkenheid betekent dat ouders zich welkom voelen op de school, gehoord worden en dat er rekening wordt gehouden met hun advies.

Volgens de meeste scholen heeft een verhoogde ouderbetrokkenheid een positieve invloed op de kinderen. Het verhoogt hun welbevinden op school. Eén school vermeldt daarnaast de positieve invloed op de ouders zelf. Een nadeel dat wordt aangegeven is dat er 'bemoeizucht' rond het pedagogische project zou kunnen ontstaan.

De meeste scholen benadrukken dat zij extra inspanningen doen voor alle zorgkinderen. Daarmee willen ze aangeven dat de Etnisch culturele minderheden kinderen hier deel van uit maken en een aparte werking niet nodig is. Een ruimere omkadering, afstemming op de school en voldoende samenwerken met de school is de taak van externe partners.

Het Provinciaal Integratiecentrum heeft de taak gratis didactisch materiaal ter beschikking te stellen, zodat ouders en kinderen samen Nederlands kunnen leren. Ondersteuning bieden om de communicatie tussen school en ouders vlot te laten verlopen door o.a. het aanbieden van tolken en het aanmaken van infobrieven in verschillende talen. Een andere opmerking is dat het Provinciaal Integratiecentrum ouders moet inlichten over het belang van het onderwijs en over wat de taak van het onderwijs is.

Ouders moeten gemotiveerd worden om Nederlands te leren. Het Provinciaal Integratiecentrum moet info- avonden voor leerkrachten organiseren over het omgaan met diversiteit. Het Provinciaal Integratiecentrum heeft ook een signaalfunctie naar het beleid. Dit zowel naar het herbekijken van een kindvriendelijke asielpcedure als het toekennen van extra lestijden anderstalige nieuwkomers en het verminderen van de planlast.

Besluit:

Niet- georganiseerde contacten met Etnisch culturele minderheden ouders lijken in de meeste scholen een veelgebruikt middel te zijn om met de ouders in contact te komen. Het zijn zowel de leerkrachten of directie die ouders aanspreken als ouders die leerkrachten of directie aanspreken. Dergelijke informele contacten gebeuren weinig via de telefoon. Het blijkt dus noodzakelijk te zijn dat ouders naar de school toekomen om op een informele manier in contact te komen met directie of leerkrachten.

De helft van de scholen geeft aan dat de contacten met Etnisch culturele minderheden ouders bemoeilijkt worden doordat de ouders geen of onvoldoende Nederlands spreken. Zij schakelen daarom tolken in tijdens oudercontacten. Dit zijn zowel familieleden of andere ouders als externe tolken.

De meerderheid van de scholen organiseert geen afzonderlijke oudercontacten omdat er relatief weinig Etnisch culturele minderheden ouders zijn. De helft van de scholen gaat op huisbezoek. Zij doen dit vooral om de ouders te informeren en leerproblemen te bespreken.

Slechts twee scholen gebruiken een registratiesysteem om de deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan aspecten van het schoolgebeuren bij te houden. Over het algemeen nemen Etnisch culturele minderheden ouders weinig deel aan het schoolgebeuren.

Er zitten geen Etnisch culturele minderheden ouders in de ouder- en schoolraad. Volgens de scholen is dit omdat ze geen Nederlands kunnen en niet geïnteresseerd zijn.

De scholen zijn het er over eens dat ouderbetrokkenheid verwijst naar het betrokken zijn van de ouders bij de werking van het klas- en schoolgebeuren. Hiervoor moeten de scholen en de ouders inspanningen leveren. Volgens de scholen moeten de externen aan de ouders vooral duidelijk maken dat ze Nederlands moeten leren. Zij moeten hun ook inzicht in het onderwijssysteem bijbrengen.

OOSTENDE

Algemene resultaten

In totaal hebben acht scholen de vragenlijst ingevuld.

Niet- georganiseerde contacten met ouders

De meeste scholen geven aan dat er heel wat niet- georganiseerde contacten zijn met Etnisch culturele minderheden ouders. Deze ontstaan doordat leerkrachten en directie de ouders aanspreken, doordat ouders de leerkrachten of directie aanspreken of doordat de ouders tot in de klas of tot bij de directie komen. Slechts in twee scholen is het zo dat de ouders telefonisch contact opnemen met de leerkracht.

Praktische informatie is in iedere school een mogelijk onderwerp voor niet-georganiseerde contacten met Etnisch culturele minderheden ouders. Bij de meeste scholen bespreekt men tijdens die momenten ook problemen.

Het gaat om erg uiteenlopende problemen zoals leer- en gedragsproblemen, medische problemen, financiële problemen, huisvestingsproblemen, uitwijzingen, vertalingen, opvoedingsproblemen.

Vijf scholen geven aan dat er minder van deze formele contacten zijn doordat de ouders geen Nederlands praten of doordat het kind alleen of met de schoolrij naar huis gaat.

Op één na alle scholen stimuleren niet- georganiseerde contacten. Ze doen dit hoofdzakelijk door middel van het schoolpoortonthaal door directie en leerkrachten. Drie scholen gebruiken daarvoor ook een informatiebord.

Oudercontacten

Er worden gemiddeld vier oudercontacten per jaar georganiseerd. Dit zijn er minstens drie en deze vinden plaats in het begin van het schooljaar, voor Kerstmis en aan het einde van het schooljaar. In mindere mate zijn er oudercontacten voor de herfstvakantie.

De ouders worden altijd naar de oudercontacten via een brief uitgenodigd. In de helft van de scholen gebeurt dit dan nog eens via de agenda van de kinderen en aan de schoolpoort. Zeven scholen nodigen de ouders ook nog eens mondeling uit.

Tijdens een oudercontact zijn schoolresultaten het belangrijkste onderwerp. Ook de studiekeuze wordt bij de helft van de scholen besproken. Daarnaast heeft men het over de socio - emotionele toestand van het kind, de werkhouding, sociaal gedrag en het welbevinden van het kind.

In het algemeen komen Etnisch culturele minderheden ouders weinig naar de oudercontacten. Sommige scholen zien een verschil in nationaliteit: Noord- Afrikaanse en Tsjetsjeense ouders komen weinig, Russische ouders daar in tegen komen veel.

Bijna alle scholen geven aan dat dit is omdat de Etnisch culturele minderheden ouders vanuit hun cultuur een andere kijk hebben op onderwijs. De helft van de scholen menen dat het komt omdat de Etnisch culturele minderheden ouders geen Nederlands praten. De meeste scholen schakelen tolken in tijdens de oudercontacten. Men doet hiervoor zowel beroep op familieleden, andere ouders en externe tolken.

Ongeveer de helft van de scholen organiseert afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders. De redenen hiervoor is een efficiëntere informatieoverdracht en een gerichte informatie naar de doelgroep. De scholen die geen afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders organiseren, geven aan dat zij daar het nut niet van in zien.

Huisbezoeken

De meerderheid van de scholen legt huisbezoeken af. De scholen die dit niet doen, vinden het belangrijk dat ouders naar de school komen en doen er alles aan om ze te bereiken. De klastitularis en de CLB –medewerker leggen meestal de huisbezoeken af. Ook de directie of de GOK- leerkracht neemt deze taak soms op zich. De brugfiguur doet ook huisbezoeken voor de scholen.

Huisbezoeken hebben als belangrijkste doel om een beter zicht te krijgen op de thuissituatie van de kinderen en om de ouders bijkomend te informeren. De meerderheid van de scholen schakelen geen tolken in wanneer zij huisbezoeken doen. Via de huisbezoeken worden de Etnisch culturele minderheden ouders wel beter bereikt.

Deelname van de Etnisch culturele minderheden ouders aan aspecten van het schoolgebeuren

De grote meerderheid van de Etnisch culturele minderheden ouders is niet aanwezig op infomomenten over de school. Meer dan de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders komt niet naar infomomenten die per klas georganiseerd worden. Bij diegenen die wel aanwezig zijn, gaat het meestal om een actieve deelname aan deze infomomenten.

Etnisch culturele minderheden ouders staan praktisch niet in voor logistieke ondersteuning (zwemmen, vervoer, crea, lezen,...) Bijna de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders neemt niet deel aan schoolfeesten. Bij de ouders die deelnemen, gaat het om een passieve deelname.

Er wordt nergens een registratiemiddel gebruikt om het percentage Etnisch culturele minderheden ouders dat deelneemt aan verschillende aspecten van het schoolgebeuren te registreren.

Deelname aan formele overlegstructuren binnen de school

Ouderraad

Twee scholen hebben geen ouderraad. Het zijn vooral de voorzitter, de secretaris en de leden die de agenda opmaken. De directie brengt ook vaak punten aan. In alle scholen wordt er beslist in consensus. In één school zitten er Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad. Dit komt doordat deze ouders daarvoor zelf het initiatief nemen. Volgens de scholen waar geen Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad

zitten, komt dit vooral omdat zij vanuit hun cultuur een andere kijk hebben op onderwijs. Ongeveer de helft van de scholen doen inspanningen om Etnisch culturele minderheden te laten participeren aan de ouderraad. De scholen doen dit door deze ouders persoonlijk aan te spreken of uit te nodigen.

Schoolraad

De voorzitter en de secretaris van de schoolraad bepalen de opmaak van de agenda. Meestal kunnen ook de directie en de leden van deze raad agendapunten aanbrengen. Op twee na alle scholen beslissen in consensus binnen de schoolraad. Geen enkele school heeft Etnisch culturele minderheden ouders in hun schoolraad. Dit komt hoofdzakelijk doordat deze ouders niet geïnteresseerd zijn. Slechts één school doet inspanningen om Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren. Ze doen dit door de ouders persoonlijk aan te spreken.

Betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders verhogen

Ouderbetrokkenheid draait hoofdzakelijk om interactie of contact tussen de ouders en de school of de leerkrachten. Dit gaat van betrokkenheid bij het leerproces van het kind, hulp en ideeën in de klas, begeleiding bij uitstappen, zwemmen, lezen, middagmaal tot het komen naar oudercontacten.

Een verhoogde ouderbetrokkenheid brengt volgens de scholen heel wat voordelen met zich mee. De opvoeding op school loopt door naar de aanpak thuis. Gedragingen bij het kind kunnen beter geplaatst worden op school. Ouders begrijpen de school beter. Meer betrokkenheid leidt ook tot betere integratie. Dit alles heeft een positieve invloed op de groei- en ontwikkelingskansen van de Etnisch culturele minderheden kinderen.

Een mogelijk nadeel aan een verhoogde betrokkenheid is dat sommige ouders wel eens bemoeiziek kunnen worden en veeleisend worden.

De meeste scholen vinden het noodzakelijk dat de school extra inspanningen levert om de ouderbetrokkenheid te verhogen. Hiervoor is er vooral goodwill nodig bij de leerkrachten en overtuiging bij de ouders. Externe partners hebben een ondersteunende rol bij het verhogen van de ouderbetrokkenheid door scholen. Van het Provinciaal Integratiecentrum verwacht men dat er info en vorming over ouderbetrokkenheid wordt gegeven. Daarnaast kan men de scholen ondersteunen via brochures, tolken en huisbezoeken. Scholen verwachten ook van het Provinciaal Integratiecentrum dat men vorming geeft aan de Etnisch culturele minderheden ouders over het belang van onderwijs en hun rol daarbij.

Besluit:

Wat betreft de niet-georganiseerde contacten zijn er geen problemen aan te geven. Er zijn veel dergelijke contacten en het initiatief ervoor gaat zowel uit van de ouders als van de school. Opvallend is dat er in twee scholen ouders telefonisch contact opnemen met de leerkrachten.

Het feit dat ouders geen Nederlands spreken of het feit dat de kinderen alleen naar huis gaan kan een belemmering vormen om dergelijke contacten te doen ontstaan. Op één na alle scholen stimuleren niet- georganiseerde contacten. Ze doen dit hoofdzakelijk door middel van het schoolpoortonthaal.

Vanuit de scholen wordt er heel wat moeite gedaan om de ouders uit te nodigen naar oudercontacten. Naast een schriftelijke uitnodiging worden de ouders via de agenda van de kinderen en mondeling uitgenodigd. Ondanks die inspanningen komen Etnisch culturele minderheden ouders weinig naar de oudercontacten. Als belangrijke reden geven scholen aan dat dit komt omdat Etnisch culturele minderheden ouders vanuit hun cultuur een andere kijk hebben op onderwijs.

Ongeveer de helft van de scholen organiseert afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders. Men doet dit voor een efficiëntere informatieoverdracht.

Huisbezoeken blijken een middel te zijn waardoor men Etnisch culturele minderheden ouders beter kan bereiken. De meeste scholen leggen dan ook huisbezoeken af. Het is een goede manier om de ouders te informeren en een beter zicht te krijgen op de thuissituatie.

Er is overwegend een lage deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan de verschillende aspecten van het schoolgebeuren. Vooral de logistieke ondersteuning scoort erg laag.

Er wordt nergens een registratiemiddel gebruikt om het percentage Etnisch culturele minderheden ouders dat deelneemt aan verschillende aspecten van het schoolgebeuren te registreren.

In één school zitten er Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad. Dit komt doordat ouders daarvoor zelf het initiatief namen. In de schoolraad zitten geen Etnisch culturele minderheden ouders. De inspanningen die de scholen leveren om de ouderbetrokkenheid aan deze formele organen te verhogen beperkt zich tot het uitnodigen van de ouders en hen erover aan te spreken.

Ouderbetrokkenheid draait volgens de scholen hoofdzakelijk om interactie of contact tussen de ouders en de school of de leerkrachten. Een verhoogde ouderbetrokkenheid heeft volgens de scholen een positieve invloed op de groei- en ontwikkelingskansen van de Etnisch culturele minderheden kinderen. De meeste scholen vinden het dan ook noodzakelijk dat hiervoor extra inspanningen worden geleverd.

Van het Provinciaal Integratiecentrum verwacht men vooral info en vorming zowel voor de leerkrachten als de ouders.

MENEN

Algemene resultaten

Deze resultaten slaan op de gegevens van acht vragenlijsten van basisscholen uit Menen.

Niet-georganiseerde contacten met ouders

In de meeste scholen vinden er niet- georganiseerde contacten met de Etnisch culturele minderheden ouders plaats. Meestal is het zo dat de leerkrachten of de directie de ouders daarvoor aanspreken. Ouders spreken ook zelf de leerkrachten of directie aan. Bij de helft van de scholen nemen de ouders telefonisch contact op met de directie. In geen enkele school nemen ouders telefonisch contact met de leerkracht.

Praktische informatie en problemen zijn mogelijke onderwerpen voor niet-georganiseerde contacten met Etnisch culturele minderheden ouders. Het gaat om erg uiteenlopende problemen zoals ontwikkelings- en leerproblemen, financiële problemen, problemen in verband met huiswerk of didactische uitstap... .

Volgens de helft van de scholen zijn er minder van deze informele contacten doordat de ouders geen Nederlands praten. Het feit dat leerkrachten het niet als hun taak zien om ouders op deze manier aan te spreken, is geen reden om deze contacten niet te houden. Dat ouders geen behoefte zouden hebben aan dergelijke contacten werd maar door één school aangegeven.

Alle scholen stimuleren niet- georganiseerde contacten. Ze doen dit hoofdzakelijk door middel van het schoolpoortonthaal door directie en leerkrachten.

Oudercontacten

Er worden gemiddeld vier oudercontacten per jaar georganiseerd. Dit zijn er minstens drie en deze vinden plaats in het begin van het schooljaar, voor Kerstmis en aan het einde van het schooljaar. In mindere mate zijn er oudercontacten voor de herfstvakantie en voor de paasvakantie. Twee scholen organiseren dit ook in de periode januari-februari.

De ouders worden altijd uitgenodigd naar de oudercontacten via een brief. In de helft van de scholen gebeurt dit dan nog eens via de agenda van de kinderen. Twee scholen spreken de ouders nog eens extra aan de schoolpoort aan.

Tijdens een oudercontact zijn schoolresultaten het belangrijkste onderwerp. Ook de studiekeuze kan bij op één na alle scholen aan bod komen. Daarnaast heeft men het ook vaak over de werking van de school, didactische werkvormen in de klas en gedragsproblemen.

De Etnisch culturele minderheden ouders komen weinig naar de oudercontacten. Bijna alle scholen geven aan dat het onvoldoende Nederlands spreken een reden is voor Etnisch culturele minderheden ouders om niet naar oudercontacten te komen. Een minderheid zegt dat dit is omdat ze vanuit hun cultuur een andere kijk hebben op

onderwijs. Een school geeft aan dat ouders drempelvrees hebben voor negatieve berichten.

De helft van de scholen schakelt tolken in tijdens oudercontacten. Meestal fungeert hiervoor een familielid als tolk. Iets minder maakt men gebruik van andere ouders die tolken of van externe tolken.

Drie scholen organiseren afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders. Deze scholen doen dit voor een efficiëntere informatieoverdracht en gerichte informatie naar de doelgroep.

Huisbezoeken

Alle scholen leggen huisbezoeken af. Dit gebeurt door de klastitularis en de zorgleerkracht. Ook de directie of de CLB- medewerker gaan vaak op huisbezoek.

Huisbezoeken hebben als belangrijkste doel de ouders beter te leren kennen, hen te informeren en een beter zicht te krijgen op de thuissituatie van de kinderen. Slechts twee scholen schakelen tolken in wanneer zij huisbezoeken doen. De meerderheid vindt dat Etnisch culturele minderheden ouders door huisbezoeken beter bereikt worden.

Deelname van de Etnisch culturele minderheden ouders aan aspecten van het schoolgebeuren

Etnisch culturele minderheden ouders komen bijna niet naar infomomenten over de school. Zij komen wel naar infomomenten per klas en nemen op een passieve manier deel. Ongeveer de helft van de ouders neemt op een actieve manier deel aan schoolfeesten. Etnisch culturele minderheden ouders staan praktisch niet in voor logistieke ondersteuning(zwemmen, vervoer, crea, lezen,...)

Een school hanteert een registratiemiddel om het percentage Etnisch culturele minderheden ouders dat deelneemt aan verschillende aspecten van het schoolgebeuren te registreren. Zij doet dit op school- en klasniveau met als doel deze ouders op een andere manier te bereiken.

Deelname aan formele overlegstructuren binnen de school

Ouderraad

Op één na alle scholen hebben een ouderraad... .Alle leden en de directie kunnen punten aanbrengen, maar de voorzitter en de secretaris bepalen de opmaak van de agenda. In de meeste scholen wordt er in consensus beslist. Slechts in één school zitten er Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad. Dit komt door hun eigen initiatief en op vraag van de ouderraad. Voor de scholen waar geen Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad zitten, komt dit doordat ze geen Nederlands kunnen en omdat ze vanuit hun cultuur een andere kijk hebben op onderwijs. De meeste scholen doen geen inspanningen om Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren. Als reden geven ze hiervoor aan dat Etnisch culturele minderheden ouders op de zelfde manier behandeld worden als de autochtone ouders.

Schoolraad

De voorzitter, secretaris en de directie bepalen de opmaak van de agenda. Meestal kunnen ook de leden van deze raad agendapunten aanbrengen. Alle scholen beslissen in consensus binnen de schoolraad.

In geen enkele school zitten er Etnisch culturele minderheden ouders in de schoolraad. Als reden geeft men hiervoor aan dat de Etnisch culturele minderheden ouders geen Nederlands kunnen, ze vanuit hun cultuur een andere kijk hebben op onderwijs en omdat ze niet geïnteresseerd zijn.

De meeste scholen doen geen inspanningen om deze Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren aan de schoolraad. Zij geven als reden aan dat alle ouders de kans krijgen zich kandidaat te stellen.

Betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders verhogen

De scholen zijn het er over eens dat ouderbetrokkenheid verwijst naar het betrokken zijn van de ouders bij de werking van de school. Het is belangrijk dat er een goed contact bestaat tussen de ouders en de school. De meeste scholen leggen de verantwoordelijkheid daarvoor zowel bij de school als de ouders.

Ouders moeten interesse tonen en actief betrokken of aanwezig zijn bij schoolse activiteiten.

De scholen zien heel wat voordelen in een verhoogde betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders. Het biedt de kinderen betere integratie- en ontwikkelingskansen. Autochtone ouders hebben meer begrip en hun vooroordelen naar allochtonen worden weggewerkt.

Als nadeel wordt aangegeven dat ouders zich te eisen gaan opstellen en bepaalde zaken aan de school gaan opdringen.

Om de ouderbetrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders te verhogen moeten de scholen een open houding innemen naar de ouders toe. Etnisch culturele minderheden ouders moeten de kans krijgen om betrokken te zijn en zichzelf moeten de noodzaak inzien en de wil hebben om betrokken te zijn op het schoolgebeuren.

Volgens de meeste scholen spelen externen ook een belangrijke rol bij het werken aan de ouderbetrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders. Hiervoor moeten ze de school en hun visie kennen. Moeten ze het vertrouwen winnen van de ouders en een Nederlands taalaanbod voor allochtone moeders uitwerken.

Bijna alle scholen zien daarin een ondersteunende rol weggelegd voor het Provinciaal Integratiecentrum. Het Provinciaal Integratiecentrum moeten samen met de scholen zoeken naar mogelijkheden om de integratie te bevorderen. Daarnaast moet het Provinciaal Integratiecentrum tolken aanbieden en taallessen Nederlands voor de allochtone moeders die vaak in een achtergestelde positie verkeren.

Besluit:

De meeste scholen geven aan dat er niet- georganiseerde contacten met de Etnisch culturele minderheden ouders zijn. Deze ontstaan doordat leerkrachten en directie de ouders aanspreken. Ouders spreken ook zelf de leerkrachten of directie aan. In vergelijking met de andere bevraagde steden nemen ouders ook telefonisch contact op met de directie.

Het feit dat de ouders geen Nederlands spreken, kan een belemmering vormen om dergelijke contacten te doen ontstaan. Alle scholen stimuleren niet- georganiseerde contacten via "schoolpoortcontacten".

In de meeste scholen lijken Etnisch culturele minderheden ouders moeilijk hun weg naar de oudercontacten te vinden. Als reden geven de scholen hiervoor aan dat de Etnisch culturele minderheden ouders te weinig of geen Nederlands spreken. Om die reden worden er tolken ingeschakeld. Het zijn vooral familieleden die dit doen.

Enkele scholen organiseren afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders. Zij doen dit voor een efficiëntere informatieoverdracht.

Scholen nodigen de ouders via een brief of de agenda van de kinderen uit naar het oudercontact.

Huisbezoeken blijken een middel te zijn waardoor men Etnisch culturele minderheden ouders beter kan bereiken. Alle scholen leggen dan ook huisbezoeken af. Het is een goede manier om de ouders en de thuissituatie beter te leren kennen en hen te informeren.

De grote meerderheid van de Etnisch culturele minderheden ouders is niet aanwezig op infomomenten over de school. Ongeveer de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders neemt op een actieve manier deel aan schoolfeesten. Etnisch culturele minderheden ouders staan ook praktisch niet in voor logistieke ondersteuning.

Slechts in één school zitten er Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad. Dit komt door hun eigen initiatief en op vraag van de ouderraad.

In geen enkele school participeren er Etnisch culturele minderheden ouders aan de schoolraad. Als reden geven de scholen aan dat de Etnisch culturele minderheden ouders geen Nederlands kunnen en ze vanuit hun cultuur een andere kijk op onderwijs hebben.

De scholen zijn het er over eens dat ouderbetrokkenheid verwijst naar het betrokken zijn van de ouders bij de werking van de school. Het is belangrijk dat er een goed contact bestaat tussen de ouders en de school. De meeste scholen leggen de verantwoordelijkheid daarvoor zowel bij de school als de ouders.

Een verhoogde betrokkenheid is positief voor zowel het kind als de ouders.

Externe partners hebben een ondersteunende rol bij het verhogen van de ouderbetrokkenheid door scholen. Het Provinciaal Integratiecentrum vormt daarbij één van die partners. Men verwacht vooral dat er Nederlandse taallessen voor de allochtone moeders georganiseerd worden.

BRUGGE

Algemene resultaten

Deze gegevens slaan op de gegevens van achttien vragenlijsten van basisscholen uit Brugge.

Niet- georganiseerde contacten met ouders

De helft van de scholen geeft aan dat er veel niet- georganiseerde contacten met de Etnisch culturele minderheden ouders plaats vinden. In de meeste gevallen spreken de leerkrachten of de directie de ouders daarvoor aan. Meestal is het ook zo dat de ouders zelf de leerkrachten of directie aanspreken of dat ouders tot in de klas komen. In de meerderheid van de gevallen komen ouders ook zelf tot bij de directie. In geen enkele school nemen de ouders telefonisch contact op met de leerkracht. Slechts in vier scholen nemen de ouders telefonisch contact met de directie.

Praktische informatie is in de meeste scholen een mogelijk onderwerp voor niet-georganiseerde contacten met Etnisch culturele minderheden ouders. Bij iets meer dan de helft van de scholen bespreekt men tijdens die momenten ook problemen. Problemen zoals leerachterstand, prestaties van de kinderen, financiële problemen, opvang, huisvesting en andere thuistaal.

Volgens de helft van de scholen zijn er minder van deze informele contacten doordat de ouders geen Nederlands praten of doordat de ouders daar geen behoefte aan hebben. Het feit dat leerkrachten het niet als hun taak zien om ouders op deze manier aan te spreken is geen reden om deze contacten te houden.

De meeste scholen stimuleren niet- georganiseerde contacten. Ze doen dit hoofdzakelijk door middel van het schoolpoortonthaal door directie en leerkrachten. Een aantal scholen gebruikt daarvoor ook een informatiebord. Eén school vermeldt dat zij op maandag een babbelfcafé hebben. Scholen die dergelijke contacten niet organiseren geven als reden aan dat daar geen noodzaak of behoefte aan is.

Oudercontacten

Er worden gemiddeld vier oudercontacten per jaar georganiseerd. Dit zijn er minstens drie en deze vinden plaats in het begin van het schooljaar, voor Kerstmis en aan het einde van het schooljaar. Voor de herfstvakantie worden deze niet georganiseerd.

De ouders worden altijd naar de oudercontacten uitgenodigd per brief. In een aantal scholen gebeurt dit nog eens via de agenda van de kinderen, mondeling en aan de schoolpoort.

In al de scholen worden de schoolresultaten besproken op oudercontacten. In de helft van de scholen wordt de studiekeuze besproken. Daarnaast heeft men het ook over de leer- en werkhouding, het welbevinden, de sociale vaardigheden en de socio-emotionele-ontwikkeling van het kind.

De meerderheid van de scholen geeft aan dat de Etnisch culturele minderheden ouders wel veel naar oudercontacten komen. Deze ouders doen dit volgens de scholen omdat er een open houding is vanuit de school. In mindere mate komt men er op af omdat een oudere broer of zus meekomt als tolk of omdat men voldoende Nederlands praat.

De meeste scholen schakelen geen tolken in tijdens de oudercontacten en organiseren geen afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders. De redenen hiervoor zijn uiteenlopend. De belangrijkste reden is dat er relatief weinig Etnisch culturele minderheden ouders zijn.

Huisbezoeken

Meer dan de helft van de scholen legt huisbezoeken af. De scholen die dit niet doen, vinden dat dit niet tot hun takenpakket behoort.

De klastitularis, de directie en de CLB medewerker leggen meestal de huisbezoeken af. Deze huisbezoeken hebben als belangrijkste doel de ouders te informeren en hen beter te leren kennen. Slechts enkele scholen schakelen tolken in wanneer zij huisbezoeken doen. De meerderheid van de scholen vindt dat Etnisch culturele minderheden ouders beter bereikt worden.

Deelname van de Etnisch culturele minderheden ouders aan aspecten van het schoolgebeuren

Ongeveer de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders is aanwezig op infomomenten over de school. Meer dan de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders komt naar infomomenten die per klas georganiseerd worden. Iets meer dan de helft van die groep neemt actief deel aan deze momenten.

De deelname aan het schoolfeest verschilt erg tussen de verschillende scholen. Toch is het zo dat bijna de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders niet deelneemt aan dit gebeuren. Bij de helft van de ouders die wel deelnemen, gaat het om een actieve deelname.

Ongeveer de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders komt naar open klasdagen. Men neemt op een actieve wijze deel aan het gebeuren. Etnisch culturele minderheden ouders staan praktisch niet in voor logistieke ondersteuning (zwemmen, vervoer, crea, lezen...).

Er wordt bijna nergens een registratiemiddel gebruikt om het percentage Etnisch culturele minderheden ouders dat deelneemt aan verschillende aspecten van het schoolgebeuren te registreren. Wanneer dit wel gebeurt, is dit op school- of klasniveau en heeft dit als doel feitelijke gegevens te verzamelen of ter evaluatie met het oog op de bijsturing van de werking.

Deelname aan formele overlegstructuren binnen de school

Ouderraad

Alle scholen hebben een ouderraad. Het zijn vooral de voorzitter en de secretaris die de agenda opmaken. De directie en de leden brengen ook vaak punten aan. Op één na alle scholen beslissen in consensus. Slechts in één school zitten er Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad. Dit komt doordat deze ouders daarvoor zelf het initiatief nemen. Volgens de scholen waar geen Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad zitten, komt dit doordat ze niet geïnteresseerd zijn en geen Nederlands praten.

De meeste scholen doen geen extra inspanningen om Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren. Men merkt hierbij op dat Etnisch culturele minderheden ouders uitgenodigd of aangesproken worden zoals de andere ouders.

Schoolraad

De voorzitter en de secretaris van de schoolraad bepalen de opmaak van de agenda. Meestal kunnen ook de directie en de leden van deze raad agendapunten aanbrenge. De meeste scholen beslissen in consensus binnen de schoolraad.

Er zitten in geen enkele school Etnisch culturele minderheden ouders in de schoolraad. Dit komt doordat de ouders geen Nederlands kennen en niet geïnteresseerd zijn.

De meerderheid van de scholen doet geen inspanningen om Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren aan de schoolraad. Ze geven aan dat alle ouders de kans krijgen zich kandidaat te stellen en dat er voor al de ouders dezelfde inspanningen gebeuren.

Betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders verhogen

De scholen zijn het er over eens dat ouderbetrokkenheid verwijst naar het betrokken zijn van de ouders bij de werking van de school. Het is belangrijk dat er een goed contact bestaat tussen de ouders en de school(leerkrachten en directie). Dit contact moet op een laagdrempelige manier ontstaan, namelijk in het dagelijkse contact van leerkrachten en directie met de ouders. Ouders en school moeten zo veel mogelijk optimaal samenwerken bij de opvoeding- begeleiding van het kind. Ouderbetrokkenheid betekent ook dat ouders meewerken aan schoolse activiteiten zoals niveaulezen, zwemmen, crea -namiddag en naschoolse activiteiten zoals schoolfeest, open klasdag.

Participeren aan het beleid binnen de school via advies- en overlegorganen geeft volgens de scholen ouders de kans inspraak te hebben in het schoolgebeuren en –beleid.

De scholen zien heel wat voordelen in een verhoogde betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders. Dit is goed voor het voorkomen en oplossen van problemen. Het biedt het Etnisch culturele minderheden kind en zijn ouders een snellere en effectieve integratie in onze samenleving. Een verhoogde ouderbetrokkenheid komt de slaag- en ontwikkelingskansen van de kinderen ten goede.

Scholen zien weinig of geen nadelen aan een verhoogde ouderbetrokkenheid. Als nadeel wordt aangegeven dat ouders zich soms snel thuis voelen en zich dan te veel gaan moeien met het schoolgebeuren.

De meeste scholen vinden het belangrijk om extra inspanningen te leveren om een verhoogde ouderbetrokkenheid te verkrijgen. Hiervoor moeten de scholen een open houding aannemen naar de ouders toe en moet het volledige team zich hiervoor inzetten. Leerkrachten en directie moeten steeds aanspreekbaar zijn. Een laagdrempelige houding aannemen is dus erg belangrijk. Er moet een wederzijds respect en begrip zijn.

Externen kunnen hiervoor ondersteuning bieden door het vertalen van brieven en het ter beschikking stellen van tolken. Er moet een wederzijds begrip en respect zijn. Scholen moeten over de nodige informatie en achtergrond beschikken over Etnisch culturele minderheden ouders.

De meeste scholen zien een ondersteunende rol weggelegd voor het Provinciaal Integratiecentrum. Dit kan gaan van vertalen van brieven, het ter beschikking stellen van tolken, nascholing tot het geven van tips, ervaringen en goede praktijkvoorbeelden uit andere scholen. Informatie en vorming geven over het omgaan met andere culturen, zien zij ook als een belangrijke taak voor het Provinciaal Integratiecentrum.

Besluit:

De meeste scholen stimuleren niet- georganiseerde contacten. Ze doen dit hoofdzakelijk door middel van het schoolpoortonthaal door directie en leerkrachten. Praktische informatie is in de meeste scholen een mogelijk onderwerp voor niet- georganiseerde contacten met Etnisch culturele minderheden ouders. Volgens de helft van de scholen zijn er minder van deze informele contacten doordat de ouders geen Nederlands praten of doordat de ouders daar geen behoefte aan hebben.

De meerderheid van de scholen geeft aan dat de Etnisch culturele minderheden ouders wel veel naar oudercontacten komen. Deze ouders doen dit volgens de scholen omdat er een open houding is vanuit de school. De meeste scholen schakelen geen tolken in tijdens de oudercontacten en organiseren geen afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders. De belangrijkste reden hiervoor is dat er relatief weinig Etnisch culturele minderheden ouders zijn.

Huisbezoeken blijken een middel te zijn waardoor men Etnisch culturele minderheden ouders beter kan bereiken. Meer dan de helft van de scholen legt dan ook huisbezoeken af. Het is een goede manier om de ouders en de thuissituatie beter te leren kennen.

De deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan het schoolgebeuren is erg verschillend voor de verschillende scholen.

De logistieke ondersteuning scoort erg laag. Ongeveer de helft van de Etnisch culturele minderheden ouders komt naar open klasdagen.

Er wordt bijna nergens een registratiemiddel gebruikt om het percentage Etnisch culturele minderheden ouders dat deelneemt aan verschillende aspecten van het schoolgebeuren te registreren.

Slechts in één school zitten er Etnisch culturele minderheden ouders in de ouderraad. Volgens de scholen komt dit doordat de Etnisch culturele minderheden ouders geen

Nederlands kennen en niet geïnteresseerd zijn. Deze redenen geven scholen ook aan voor het feit dat er geen Etnisch culturele minderheden ouders in de schoolraad zetelen. Scholen doen hiervoor geen extra inspanningen omdat zij alle ouders op dezelfde manier willen behandelen.

Volgens de scholen verwijst ouderbetrokkenheid naar het betrokken zijn van de ouders bij de werking van de school. Voor een geslaagde schoolcarrière van het kind is het belangrijk dat er een goed contact bestaat tussen de ouders en de school.

De meeste scholen vinden het belangrijk om extra inspanningen te leveren om een verhoogde ouderbetrokkenheid te verkrijgen. Hiervoor steunen ze op hulp door externe partners, zoals het Provinciaal Integratiecentrum.

ALGEMENE INDRIJKEN EN CONCLUSIES

Kortrijk – Ieper – Roeselare – Oostende – Menen - Brugge: Algemene indrukken en conclusies

In totaal hebben 72 scholen de vragenlijst ingevuld. In wat volgt worden de 72 vragenlijsten kort met elkaar vergeleken. Deze resultaten worden niet tot in de details uitgewerkt omdat het niet de bedoeling is van het onderzoek om een beeld te schetsen van de zes steden - Kortrijk, Ieper, Roeselare, Oostende, Menen en Brugge - samen. De nadruk van de bevraging ligt op het leren kennen van de situatie in iedere stad afzonderlijk. Toch leek het interessant om enkele opvallende gemeenschappelijkheden of verschillen aan te halen. De laatste alinea bevat een samenvatting van wat de verschillende scholen verstaan onder ouderbetrokkenheid, welke de voor- en nadelen hiervan zijn, welke inspanningen scholen moeten leveren om de ouderbetrokkenheid te verhogen en welke rol externe partners hierbij moeten of kunnen spelen.

Resultaten van de bevraging

'Ontmoeten' van allochtone ouders

Niet-georganiseerde contacten met Etnisch culturele minderheden ouders lijken overal een veelgebruikt middel te zijn om met de ouders in contact te komen. Het zijn zowel de leerkrachten of directie die ouders aanspreken als ouders die leerkrachten of directie aanspreken. Ouders komen tot in de klas om met de leerkracht te spreken. Dergelijke informele contacten gebeuren weinig via de telefoon. Het blijkt dus noodzakelijk te zijn dat ouders naar de school toekomen om op een informele manier in contact te komen met directie of leerkrachten. De helft van de scholen geeft aan dat informele contacten bemoeilijkt worden doordat de ouders geen of onvoldoende Nederlands spreken. Een minderheid zegt dat dit komt doordat kinderen alleen naar huis gaan.

Tijdens deze niet-georganiseerde contacten wordt er vooral praktische informatie uitgewisseld. Vanuit de scholen worden deze informele contacten tussen de ouders en de school gestimuleerd. In bijna alle scholen gebeurt dit via het schoolpoortonthaal door leerkrachten of directie.

Scholen organiseren gemiddeld vier oudercontacten per jaar. Deze vinden vooral plaats bij het begin en het einde van het schooljaar. Ook voor de kerst- of paasvakantie is er vaak een oudercontact. Scholen informeren de ouders hierover steeds per brief. In de minderheid van de gevallen gebeurt dit nog eens via de schoolagenda van de kinderen of mondeling aan de ouders. Schoolresultaten lijken het belangrijkste onderwerp te zijn tijdens oudercontacten. Daarnaast is de studiekeuze een mogelijk onderwerp bij de meerderheid van de scholen.

Iets meer dan de helft van de scholen geeft aan dat Etnisch culturele minderheden ouders weinig naar oudercontacten komen. De meningen zijn verdeeld omdat Etnisch culturele minderheden ouders weinig naar het oudercontact komen. Dit komt vooral doordat de ouders geen Nederlands spreken en ze vanuit hun cultuur een andere kijk op onderwijs hebben.

Meer dan de helft van de scholen schakelen tolken in tijdens oudercontacten. Meestal is het een familielid of een andere ouder die tolkt. In iets mindere mate schakelt men externe tolken in.

Slechts een minderheid van de scholen organiseert afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders. Volgens deze scholen brengt dit een efficiëntere informatieoverdracht met zich mee.

Een grote meerderheid van de scholen organiseert dus geen afzonderlijke oudercontacten. De redenen hiervoor zijn erg uiteenlopend. Enkele scholen vermelden dat er een te grote verscheidenheid bestaat binnen de doelgroep.

De meerderheid van de scholen doet huisbezoeken. Het is vooral de klastitularis, de directie of de zorgleerkracht die deze bezoeken aflegt. Overal dienen de huisbezoeken om de ouders en de thuissituatie beter te leren kennen. Men wil via deze weg ook de ouders informeren. Het is wel zo dat alle scholen vinden dat Etnisch culturele minderheden ouders beter bereikt worden via huisbezoeken.

Slechts enkele scholen gebruiken een registratiesysteem om de deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan aspecten van het schoolgebeuren bij te houden. Over het algemeen nemen Etnisch culturele minderheden ouders weinig deel aan het schoolgebeuren. Een algemene trend is dat Etnisch culturele minderheden ouders praktisch geen logistieke ondersteuning bieden aan het schoolgebeuren. Wanneer Etnisch culturele minderheden ouders toch deelnemen aan activiteiten gaat het vooral om passieve deelname.

Doordat de meeste scholen geen registratiemiddel gebruiken om deze gegevens bij te houden, gaat het hier om schattingen. Het is dan ook moeilijk om een uitspraak te doen over de validiteit van deze cijfers.

Deelname van Etnisch culturele minderheden ouders aan formele overlegstructuren in de school

Een achttal scholen hebben geen ouderraad. Bij de meerderheid van de andere scholen zitten er geen Etnisch culturele minderheden in dit participatieorgaan. Bij scholen die wel Etnisch culturele minderheden ouders hebben in de schoolraad gebeurt dit zowel op eigen initiatief als op vraag van de school.

De meeste scholen leveren extra inspanningen om Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren aan de schoolraad. Een aantal scholen geven aan dat ze dit niet doen. De inspanningen die scholen leveren blijven meestal beperkt tot het uitnodigen of aanspreken van Etnisch culturele minderheden ouders.

Slechts in een beperkt aantal scholen zitten Etnisch culturele minderheden in de schoolraad. De drempel om toe te treden, zou te hoog zijn. Enkele scholen geven ook aan dat de ouders niet geïnteresseerd zijn om toe te treden. De meerderheid van de scholen doet ook inspanningen om Etnisch culturele minderheden te laten participeren. Dit gebeurt ook hier weer door ze uit te nodigen of aan te spreken.

Wat betekent ouderbetrokkenheid?

De scholen hebben allemaal trachten te omschrijven wat zij verstaan onder 'ouderbetrokkenheid'. Men is het er over eens dat ouderbetrokkenheid verwijst naar het betrokken zijn van de ouders bij de werking van het klas- en schoolgebeuren.

De meeste scholen leggen de verantwoordelijkheid voor het werken aan ouderbetrokkenheid bij de scholen zelf. De school moet werk maken van een goed contact tussen de ouders en de school (leerkrachten en directie). Dit contact moet op een laagdrempelige manier ontstaan, namelijk in het dagdagelijkse contact van leerkrachten en directie met de ouders.

Ouderbetrokkenheid betekent ook dat ouders inspraak hebben in het schoolgebeuren en -beleid. Dit wil zeggen dat men onder andere de mening van de ouders moet vragen. Ouders moeten de kans krijgen om actief mee te denken en mee te werken aan het concretiseren van de schoolwerking.

Een aantal scholen legt de verantwoordelijkheid voor de ouderbetrokkenheid bij de ouders zelf. Ouders moeten aanwezig zijn bij schoolactiviteiten en moeten interesse tonen in de schoolloopbaan van hun kind.

De scholen zien heel wat voordelen in een verhoogde betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders. Meer dan de helft van de scholen geeft aan dat dit voordelen meebrengt voor het kind. Het kan de kinderen motiveren en hen betere integratie- en ontwikkelingskansen bieden. Het bevordert het leerproces en het welbevinden van het kind.

Volgens sommige scholen wordt de multiculturaliteit bevorderd wanneer Etnisch culturele minderheden ouders bij het schoolgebeuren betrokken worden. Vooroordelen kunnen weggewerkt worden.

Veel scholen geven aan dat het een positieve invloed heeft op de Etnisch culturele minderheden ouders. Zij leren het schoolgebeuren beter kennen en er ontstaat een goede samenwerking.

Er zijn niet veel nadelen opgesomd. Enkele scholen geven wel aan dat een mogelijk nadeel zou kunnen zijn dat ouders zich te veel gaan moeien met het schoolgebeuren. Andere nadelen zijn dat het soms moeilijk is om afspraken te maken of dat dit meer werk met zich meebrengt. 'Kliekjesvorming' lijkt een ander mogelijk nadeel te zijn.

Alle scholen vinden het belangrijk om extra inspanningen te leveren om een verhoogde ouderbetrokkenheid te verkrijgen.

Scholen moeten zich openstellen naar de ouders toe. Leerkrachten en directie moeten steeds aanspreekbaar zijn. Voor Etnisch culturele minderheden ouders lijkt het belangrijk dat er een mogelijkheid is tot laagdrempelige, informele contacten. De stap naar formele overlegstructuren lijkt nog iets te hoog te zijn. Verder geeft men ook aan dat ouders niet enkel betrokken moeten zijn bij officiële gebeurtenissen, maar ook bij tal van andere activiteiten. Er moeten voldoende ondersteuning en middelen zijn voor de ouders opdat zij zouden kunnen deelnemen aan het schoolgebeuren (tolken, vertaalde brieven,...). Het

schoolteam moet voldoende tijd besteden aan het zoeken naar mogelijkheden om ouders meer bij het schoolgebeuren te betrekken. Het schoolteam moet daarvoor samenwerken.

Volgens de meeste scholen spelen externen ook een belangrijke rol bij het werken aan de betrokkenheid van Etnisch culturele minderheden ouders. Belangrijk daarbij is dat externen een aanbod hebben voor scholen om hen daarbij te ondersteunen. Externen moeten de visie en de werking van de school goed kennen en moet er een goede communicatie bestaan. Er moet met andere woorden een nauwe samenwerking zijn met de scholen. Externen moeten een deel van het geheel vormen willen zij de ouderbetrokkenheid helpen bevorderen. Externen spelen de rol van vertrouwenspersoon en moeten ondersteuning bieden wanneer een probleem zich voordoet. Tot slot merkt een school op dat externen vraaggericht te werk moeten gaan. Zij moeten zorgen voor een voldoende ruime omkadering.

Heel wat scholen zien het Provinciaal Integratiecentrum een ondersteunende rol spelen in het werken aan een verhoogde ouderbetrokkenheid. Het Provinciaal Integratiecentrum moet samen met de scholen zoeken naar mogelijkheden om de integratie te bevorderen en een langdurige, structurele samenwerking met de scholen uitbouwen. Daarbij zijn nascholingen of bijeenkomsten waar ook de Etnisch culturele minderheden ouders bij betrokken zijn een goed middel.

Het Provinciaal Integratiecentrum kan ook ondersteuning bieden bij thuisbezoeken aan Etnisch culturele minderheden ouders. Het Provinciaal Integratiecentrum moet middelen en initiatieven ter beschikking stellen en helpen bij het overbruggen van taalbarrières of het kenbaar maken van de visie, het onderwijssysteem, de opvoeding en de vorming van de scholen. Het Provinciaal Integratiecentrum moet Etnisch culturele minderheden ouders inlichten over het belang van het onderwijs en over wat de taak van het onderwijs is.

Enkele conclusies en aanbevelingen

- ü Scholen vinden het belangrijk dat ouders betrokken worden bij het schoolgebeuren. Men tracht Etnisch culturele minderheden ouders vooral te bereiken via de informele contacten tijdens huisbezoeken of tijdens het oudercontact of gewoon tijdens de alledaagse ontmoetingen met de leerkrachten of directie.
- ü Scholen doen inspanningen om deze contacten met Etnisch culturele minderheden ouders te optimaliseren. Men zorgt dat leerkrachten en directie steeds bereikbaar zijn. Een goede dagdagelijkse omgang met ouders lijkt belangrijk te zijn (aanspreekbaarheid, toegankelijkheid, benutten van informele momenten). Heel wat scholen organiseren ook huisbezoeken waardoor ze Etnisch culturele minderheden ouders beter bereiken. Tijdens oudercontacten schakelt men tolken in. Toch zijn er heel wat scholen die aangeven dat Etnisch culturele minderheden ouders weinig naar de oudercontacten komen. Dit komt volgens hen doordat de ouders weinig of geen Nederlands spreken.
Misschien loopt het verkeerd bij de communicatie over het oudercontact. Het zou kunnen zijn dat Etnisch culturele minderheden ouders de mogelijkheid van het tolken tijdens een oudercontact niet kennen. Scholen kunnen daarvoor meer rekening

houden met de diversiteit tussen ouders bij mondelinge en schriftelijke communicatie.

Scholen organiseren meestal geen afzonderlijke oudercontacten voor Etnisch culturele minderheden ouders. De drempel om naar een oudercontact te komen waar alle ouders aanwezig zijn, is misschien erg hoog.

- ü Wanneer scholen beschrijven wat ze onder 'ouderbetrokkenheid' verstaan, leggen ze meestal de nadruk op het informele aspect ervan. Ouders moeten betrokken worden bij het school- en klas gebeuren en moeten aanwezig zijn bij activiteiten. Enkele scholen vermelden echter ook dat de betrokkenheid van de ouders niet beperkt mag blijven tot informele contacten, maar dat de school ook moet zorgen dat ouders kunnen toetreden tot de formele inspraakorganen zoals de schoolraad en de ouderraad.
- ü De meeste scholen zeggen dat ze inspanningen leveren om Etnisch culturele minderheden ouders te laten participeren aan de schoolraad of ouderraad. Men nodigt hen er voor uit of men spreekt hen er over aan. In een kleine meerderheid van de scholen nemen er dan ook al Etnisch culturele minderheden deel aan de ouderraad. In de schoolraad zijn nog bijna nergens Etnisch culturele minderheden vertegenwoordigd. Het zou kunnen zijn dat scholen specifieke drempels die bestaan voor Etnisch culturele minderheden ouders onvoldoende kennen en er op die manier ook geen rekening mee kunnen houden wanneer ze acties opzetten om deze ouders te betrekken bij de school- of ouderraad. Sommige scholen vinden het de taak van externe partners zoals het Provinciaal Integratiecentrum om hen in te lichten over deze drempels en hen te ondersteunen bij het wegwerken ervan.
- ü Voor sommige allochtone kinderen maar ook voor hun ouders, is de school de eerste confrontatie met een 'Vlaamse omgeving'. Velen onder hen weten niet goed wat ze kunnen en mogen vragen aan de school. Daardoor blijven vele ouders eerder passief ten aanzien van de school. Als daarenboven de school hier zelf weinig rekening mee houdt en zich vrij koel, afstandelijk en afwachtend opstelt, ontstaan er vlug misverstanden over het belang en de invulling van 'ouderbetrokkenheid'. Dit geldt niet alleen voor allochtone ouders, ook ouders uit lagere inkomensklassen ervaren soms een gelijkaardige(culturele) afstand.
- ü Nochtans kunnen deze drempels vrij goed weggewerkt worden. Scholen kunnen bijvoorbeeld de ouders een gevoel geven van welkom te zijn. Het gaat niet alleen over taalverschillen. Een vriendelijk woord, een hartelijke houding doet soms wonderen, en opent altijd deuren naar een wederzijdse gemeende interesse en betrokkenheid.
- ü Ouders hebben de verantwoordelijkheid om de schoolse vooruitgang van hun kind op te volgen, maar als ouders niet geïnteresseerd zijn in het onderwijs, mogen de kinderen daar niet het slachtoffer van zijn! Gelijke onderwijskansen blijft in de eerste plaats een taak van leraars en het maatschappelijk middenveld. Als Provinciaal

Integratiecentrum willen we scholen ondersteunen in hun werk en ouders sensibiliseren, want alle kinderen verdienen dezelfde kansen, ook zij die het minder getroffen hebben.